

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Carnot meggyilkoltatása.

Zombor, június 25.

Tegnap a déli órákban a következő szűk-zavru táviratot kaptuk a fővárosból:

„A francia köztársaság elnökét egy olasz származású ember törrel meggyilkolta.”

Részleteket nem tudhattunk még meg az esetről, így hát elég lenne, ha a hírt röviden, minden kommentár nélkül adnánk közre. Másrészt meg olyan távol esik tőlünk az eset, hogy bizony rendes körülmények között nem foglalkoznánk itt ezen a helyen vele.

De ez az eset rendkívüli; annak az olasz származású embernek a tördőfése provokálja nemcsak Európa, hanem a többi világrészek figyelmét is s Carnot kibugygyanó vére megdöbbenést szül a társadalom minden rétegében.

Hová jutott az emberiség a XX. században? A szocialisztikus és anarchiztikus mozgalmak számúzták a hatalom és a törvény iránti tiszteletet, megteremtve ezzel egyidejűleg az erkölcsi lazaságot és sülyedséget. A mikor még ezek a mozgalmak csak egy kis szunnyadó szikraként jelentkeztek, nem hitte senki, minő veszedelmeket rejtegetnek magukban. De a mikor Franciaországban elrobbant az első bomba, utána a második, harmadik... meggyőződött mindenki azon elvek elterjedésének rettenetes következményeitől.

A megdöbbenést csak fokozta az a tapasztalat, hogy azok az anarchisták egytől-egyik mind olyan megrögzött gonoszlelkű emberek, a kik magasztosnak hirdették elveiktől vad fanatizmussal eltelve, halálmegvetéssel törnek ártatlan ember-társaikra, hogy céljukat elérjék. Vaillant és Henry elrettentő példáit nyújtják a megátalkodottságnak.

De bármily szomorú esetek fordultak is elő már Franciaország területén, volt még az emberiségnek egy vizsgálatalása. Az t. i., hogy az államok és egyházak éber figyelme, amazok részéről a szigorú felügyelet, emezek részéről pedig a szeretet tanainak hirdetése, utját fogja állani a nagyobb, esetleg az egész társadalmat alapjában felforgató veszélynek. És csakugyan, ahol olyan abnormális emberi szenvedélyekről van szó, a melyek féket és határt nem ismerve kivetkőztetik az egyént minden emberi érzéséből, eltoppitják, megsemmisítik az Isten és vallás iránti érzékét s így veszélyessé teszik a társadalomra nézve, ott csakugyan szigorú vezető kézre van szükség, a mely kéznek leghatásosabb támogatója az isteni malaszt.

Most, hogy Carnot meggyilkolva fekszik, ismét megrázkódik az egész társadalom s borzadva látja azt a rettenetes haladást, a melyet az anarchisták működése feltüntet.

Henry és Vaillant vére nem rettentik őket vissza, sőt úgy látszik, még vakmerőbb, még merészebb tervek kivitelére készítetik.

Mi még — hála az égnek — távol állunk attól, hogy anarchiztikus mozgalmak zavarnák meg társadalmi életünket. Most még távol állunk tőle, de ki tudja, talán már holnap talajra találnak a veszedelmes elvek. Hiszen a szocialisztikus mozgalmak már ugyyszólván napirenden vannak. Ime, már a mi meggyékent is kerülgeti a sátán; Szabadkán hódított is meglehetősen nagy számban. A szocialis elvek távolról sem hasonlíthatók ugyan össze az anarchista elvekkel, de mindenesetre talajkészítőnek, útegyengetőnek nagyon alkalmasak.

És épen azért, bár távol esik tőlünk Franciaország, Carnot kibugygyanó vére megdöbbenett bennünk is. De megdöbbenésünkkel fel kell ocsudnunk; bizva kormányunk energiájában s tudva, hogy egyházaink mennyire hivatásuk magasztalán állanak, társadalmi uton is oda kell törekednünk, hogy a veszélyes elvek elburjánzásának még ideje korán elejét vegyük.

Ha pedig megfelejtkeznénk ebbeli kötelességünkről, jusson eszünkbe Carnot kibugygyanó vére.

A tornaverseny.

A múlt számunkban röviden megemlékeztünk a gymnasiumi tornaversenyéről, most egész terjedelmében közöljük a zombori áll. gymnasium értesítőjében is megjelenendő alábbi referátát:

Június hó 21-én, az érettségi vizsgálatok befejezése után folyt le intézetünk második tornaversenye Platz Bonifác dr. tauerületi főigazgató és Kármán Mór dr. miniszteri biztos jelenlétében. E verseny fényes tanúságot tett nekik egyfelől a kiváló gondról, melyben intézetünk-nél a testi nevelés részesül, másfelől arról a rendkívül élénk érdeklődésről, melylyel intézetünknek ez irányban kifejtett buzgalma a szülők s általában városunk nagyközönsége részéről találkozik. A nagyszabású rendezés, a egyszerű eredmény s a tenger nép, mely a fizető és nem fizető helyeket egyaránt előzőnlötte, valósággal meglepte őket. De méltán is. Az a kiesi esemete, melyet tavaly örömmel láttunk előtörökenni, rövid egy év lefolyása alatt igazán oly szép sudárba szökcent, hogy intézetünk már is büszke lehet rá. Örövendünk, hogy a magas tanügyi kormány képviselőinek szeme előtt folyt le a verseny, nemcsak azért, mert intézetünknek jó hírnevét viszik el magukkal, hanem mert meggyőződést szerezvén arról, hogy szerény eszközökkel is mily kiváló eredményt lehet elérni, az intézmény általános elterjedése érdekében a maga helyén és idején hathatósan közreműködhetnek. Minket is megörvendeztetett az eredmény, mert a nagy haladás, melyet a múlt évi versenyhez képest tapasztaltunk, teljes bizalommal tölthet el az intézmény jövője iránt.

A zord időjárás, úgy mint tavaly, most is fenyegette a verseny sorsát. Ifjú athlétánk s még inkább fiatalos erejű, lankadatlan buzgalma mesterik nagyon aggodtak, hogy hosszú fáradozásaik sikerét épen azok előtt nem mutathatják meg, a kik előtt különösen ki akartak tenni magukért. De az ifjú szívek óhajta kedves az égnek; 21-ére olyan nap virradt, melynél kedvezőbbet ilyen alkalomra kívánni sem lehet: meleg, de nem tikkasztó, borogó, de nem esős.

A versenyterén még javában folyt a rendezés munkája, mikor fehér kék sapkás, fehér inges s kék öves ifjaink a gymnasium előtt gyülekezni kezdtek. Dobogó szívvél, türelmetlenül várták az időt, mikor a porondra kiállhatnak, hogy erőben és ügyességben ezer meg ezer szem láttára mérközzenek egymással. Lassan telt az idő, de végre is elérkezett. A vezető tornamester osztályonként kettős rendbe állítja őket; minden osztály élén egy-egy *előtornász*, mint vezető s legelől a kiesinyek előtt ép a legapróbb előtornász mellett a csaknem két akkora magas *zászlótartó*. A elhelyezkedés után a tűzoltók zenekara felvonul a hosszú oszlop élére s rázendíti a várva várt indulót, melynek ütemeire katonás tartással és lépésben megindul az egyenruhás menet a versenyteré felé.

A versenyteret ezalatt elege a nagy közönség. A magas töltött úton, mely a megye székháza felől szegi a teret, két sor, 25 kros számozott ülőhely volt, ezeket a díszes hölgyközönség s az intelligencia mind lefoglalta. A helyek árából 54 frt 50 kr folyt be a verseny céljaira: játékos tornaszerekre, felszerelésekre és szegény sorsú tanuló versenyruhának beszerzésére. Itt volt hely fenartva a főigazgató, a miniszteri biztos és a jury-tagok részére is. Ezenkívül a székház ablakai tömve voltak nézőkkel s a versenyter többi oldalán is ember ember hátán tolongott a korlátok előtt.

Már jönnek! hangzott fel mindenfelé, mikor a zene hangjait a távolból meghallották s mikor a bekanyarodásnál az első egyenruhba előtűnt, egyszerre általános lett a mozgás s minden szem a bejárat felé fordult. A közönség szemmel láthatólag gyönyörködött a szép felvonulásban. S valóban festői képet nyújtott a megye színeit viselő, egyenruhás kis sereg, a mint katonásan tisztelkedve elvonult a székház fala alatt ülő nézőközönség előtt, hogy aztán visszakanyarodván, osztályonként oszlopokba álljon fel előtte.

Az oszlopok felvonulása után előléptek az énekesek vagy harmincan s fődelen fövel elénekelték a Szózatot, melynek harmonikus előadását meghatva hallgatta a közönség.

E megnyitó kardal után vette kezdetét a verseny az együttes *szabadgyakorlatokkal* s utána a legkisebb növendékeknek lovon és korlátan bemutatott *osztálytornaszatával*. E mutatványok, melyeket minden vezérszó nélkül pusztán a mester esengtyű-ütésére egyforma szabotossággal végzett mindenki, minden egyszerűségük mellett most is megtették hatásukat. Csak a csengtyűnek ezáltal épen nem csengő, recsegő hangja zavarta egy kissé az élvezetet.

A mi ezután következett, az összes osztályok *szertornászata* korlátokon, nyújtókon, bakon, lovon, roham- és ugró-deszkán, szemképrázató látvány volt. Ha húsz szeme lett volna az embernek, még úgy se győzte volna nézni valamennyit. Eleinte össze-vissza kalandozott a szem, de idegeinek rohamos kifáradása csakhamar belátta vele, hogy le kell mondania a mindentőlásáról s be kell érnie azzal, a mi épen ügyébe esik. Legjobban jártak azok, kik a *mintacsapattal* szemben foglaltak helyet, így a többi között, a mi természetes, a kormány képviselői s a jury tagjai. E csapat mutatványai a magas nyújtón és korlátan nem egyszer ijedelemmel határos ámulatba ejtették a néző közönséget s a hajmeresztő produkció sikeresség befejezése után megkönnyebbülve valóságos taps-

vilharral jutalmazta az illetők erejét, ügyességét és merészségét.

A *játékok*, melyek ezután kerültek sorra, nem olyan érdekfeszítők ugyan, mint a szertornászati mutatványai, de sokkal kedvesebbek és mulatságosabbak. Változatosság dolgában is versenyeztek amavall, de jóval több is volt bemutatva belőlük, mint a múlt évben. Sokan — köztük Sándor Béla főispán, a főigazgató, a miniszteri biztos, a jury tagjai, — hogy külön-külön közelről láthassák s annál jobban gyönyörködhessek bennök, lementek a versenyterésre úgy jártak be sorba az egyes játékos csoportokat. Volt is ám mit nézniük: itt a *kör-labdát*, ott a *dugó-labdát*; emitt a *labdahajszát*, amott a *rugó labdahatárt*; egy helyen a *kányát meg a kollóst*, másutt a *nagy malmot*; itt: hogy ficánkol „a hal a hálóban”; ott: hogy veri göresös kendővéggel „a fekete a fehéret”; hogy csalogatják ki a rókát „róka, róka gyere ki!”; hogy kergetőzik a „tolvaj-üző”; hogy igyekeznek „a harmadikat elütni”; hogy röpködnek magasan a levegőben „a füles labdák” s hogy megy „a halottébredés”, mely utóbbinak ezáltal is leg-többet kacagott a nép. A kiprút arcokon, a ragyogó szemeken látni lehetett az örömet, a kedvet, melylyel ifjaink ez igazán testező és lélekterítő játékokat üzték. Napestig is eljátszották volna. Ezt bizonyítja a sajnálkozás hangos nyilvánulása, mikor a játékok befejezésére megadták a jelt. Csak a versenyzők nyugodtak meg benne — ha a szív hangos dobogása közben lehet szó megnyugvásról — mert ezzel elkövetkezett az órájuk.

Az igazi versenynek lefolyása a következő volt:

1. Póznamászás. Győztesek: Kustár Géza II. oszt., Salapáti Kálmán II. oszt., Milankovits György II. oszt. tanuló.
2. Kötélmászás. Győztesek: Milankovits György II. oszt., Nikolics Vladimir III. oszt., Zsupánszky János III. oszt. tanuló.
3. Függeszekedés. Győztesek: Kremmer Béla V. oszt., Agyich János VII. oszt. tanuló.
4. Gyorsfutás: a) 100 méterre. Győztesek: Sztefanovits Szilárd II. oszt., Szondy István II. oszt., Kiss Mátyas II. oszt., Baumann Emil III. oszt. tanuló. b) 150 méterre. Győztesek: Vuits Milán III. oszt. tanuló (22 mp.), Trischler Aladár III. oszt. tanuló (21½ mp.), Zsupánszky János III. oszt. tanuló (19 mp.). c) 200 méterre. Győztes: Temunovits Zoltán V. oszt. tanuló (22 mp.).
5. Távolugrás. Győztes: Bolgár Béla VII. oszt. tanuló (5-20 m.).
6. Magasugrás. Győztesek: Dömötör Aladár VII. oszt. tanuló (160 cm.), Vuits István VI. oszt. tanuló (160 cm.), Pletikoszits Agoston IV. oszt. tanuló (160 cm.).
7. Kötélhúzás. Győztes: a VII. oszt. (verespárt).
8. Sülydobás. Győztesek: Pletikoszits Agoston IV. oszt. tanuló (7-20 m.) és Agyich János VII. oszt. tanuló (7-10 m.).
9. Magyar birkózás. Győztesek: Temunovits Zoltán V. oszt. tanuló és Nagy Jenő VII. oszt. tanuló. További két pár között a verseny eldöntetlen maradt.

Az igazi versenyek befejezése után *katonai rendgyakorlatokat* mutattak be általában nagyobb szabotossággal, mint tavaly. A testtartás egyenesebb, a lépés határozottabb s az evolúciók sikerültebbek voltak. Estére hajlott már az idő, mikor a tornamester „imára” vezényelt. Ima után újra oszlopokba fejlődött az ifjúság s a zene hangjai mellett s a közönség hangos éljenzései között „diszmenetben” lépdelt el a versenyteréről. Mindenki: a tanári testület, az ifjúság, a közönség kedves emlékekkel távozhatott a verseny után. A közönség még a versenyek alatt a helyszínen kifejezte tapsával és éljenzéivel tetszését, de kifejezték sokan a verseny után is, így Sándor Béla főispán, Platz Bonifác főigazgató és Kármán Mór miniszteri biztos; a tanári testület meglepéddel látható a kiváló érdeklődést, melyet nemes törekvései iránt városunk közönsége rend- és osztálykülönbség nélkül tanúsít; az ifjúság pedig elvonulás után lelkes éljenzéssel rótta le halálját fáradhatatlan mestere Demetrovits Sándor iránt; viszont a versenybíró bizottság az ifjúságot tüntette ki elismerő oklevelekkel és jutalomdíjakkal.

A versenybíró bizottság tagjai voltak: Gerevics Gusztáv igazgató mint elnök, Pilaszánovits József úr, dr. Balogh Ernő úr, Raisz Lajos úr, Rác Soma és Kiss Béla tanárok.

1. Dícsérő oklevelet nyertek: a versenyek győztesei.
2. Jutalomdíjakat nyertek: Agyich János VII. o. t. 4 tallért, Dömötör Aladár VII. o. t. 10 koronát, Bratyaevsky Zsivion IV. o. t. 10 koronát, Simits Agoston V. o. t. 8 koronát, Blazsevát Antal VI. o. t., Czinkler Kálmán VI. o. t. Albrecht József V. o. t. és Csirszka János III. o. t. 6-6 koronát, valamennyien a szertornászásban kifejtett kiváló buzgalmaikért és ügyességükért.

Jutalomdíjakra adakoztak: Pilaszánovits József úr 20 koronát, F. G. úr 4 tallért és 2 koronát, dr. Balogh Ernő úr 10 koronát, Raisz Lajos úr 10 koronát és Roediger Lajos tanár 10 koronát.

A tűzoltói zenekar költségeit az ifjúság és a versenybíró bizottság tagjai fedezték.

A nemes keblű adakozóknak s a versenybíró bizottság tagjainak hálás köszönetet mond az intézet igazgatója a nemes cél iránt tanúsított élénk érdeklődésükért.

R. S.

Előfizetési felhívás

„BÁCSKA“

XVII. évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Negyed évre 1 frt 50 kr.

Neptanítók számára:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Előfizetési pénzek Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatásos vállalatára küldendők.

Ujdonságok.

Miniszeri biztos. A földművelésügyi m. kir. miniszter az adai m. kir. földműves iskolának az idén tartandó évről vizsgálatokhoz miniszeri biztosul Zakó Milán országgyűlési képviselőt küldötte ki.

Kinevezés. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Gúna Gyula szabaddal kir. adóhivatali gyakornokot a tordai (Erdély) kir. adóhivatalhoz adóhivatali elnökséjébe nevezte ki.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Révfy Dezső pénzügyi segédtitkárát a zombori pénzügyigazgatósághoz pénzügyi titkárra nevezte ki.

Kinevezés. A szegedi kir. ítélőtábla elnöke Ilgen István vegzett joghallgatót a szabaddal kir. törvényszékhez díjaz joggyakornokká nevezte ki.

József főherceg Ujvidéken. József főherceg e hó 21-én Eszékrol hajón jövet, Kamenicán kiszállt s miután az ottani parkot megcsémélte, esti 8 órakor kocsin Ujvidékre utazott, melynek utcai ünnepi lobogódszt ültetők, közönsége pedig talpon volt és a merre ő fensége haladt, éljenzessel üdvözölte. Ő fensége Ludvig Janosnak külön az alkalomra díszített központi vendéglőjébe szállt. Másnap ő fensége szemelvet tartott a helybeli honvédszázalaj felett, melynek kitűnő figyelemzettsége és tartása teljes elismerését és megelégedését vívta ki. Délben a főherceg ebédet adott, melyen kíséretén és Ujvidék s Pétervárad katonai előkelőségein kívül Flatt Viktor főispán, Mészáros Gáspár polgármester-helyettes és Kopper György apát-plébános voltak hivatalosak. A főherceg a délutáni vonattal Zimonyba folytatta útját. Hivatalos fogadtatás nem volt, csak a tűzoltó-egylet vonult ki e hó 21-én teljes számban Balla Emil főparancsnok vezetésével és az uvidéki hídfőnél sorfalat képezték az érkező főherceget.

Császka György jótékonyasága. Császka György Baján ott időzése alkalmával a következő jótékony adományozásokat tette: A városi szegényeknek 760 frt, a szegény iskolás gyermekeknek segélyező egyletnek 100 frt, az izr. nőegyletnek 100 frt, az önkéntes tűzoltó-egyletnek 100 frt, a cellulóz-egyletnek 100 frt, a kerületi betegsegélyező pénztárnak 50 frt, a szegény-nemzati tagoknak 50 frt, tanulóit ösztöndíjakra: a főgymnáziumnak 100 frt és 8 drb arany, az állami tanítóképző-inteztetnek 50 frt, a városi polgári iskolának 50 frt és a róm. kath. népiskolának 25 frt, végre egyéb jótékonycselekedet 260 frt. — Az erseket a bajai fogadtatásért meglehangú köszönő átiratot intézett a polgármesterhez.

Requiem a tratenai csatában elesettekért. Az 1866. évi június 27-én a tratenai csatában a Zombor és vidékéről kiegészítő 23. számú gyalogezredből egy törzstiszt, 8 főtiszt és 609 közlegény szenvedett hősi halált. A dicső halált szenvedettek lelki üdvéért folyó hó 27-én, szerdán reggel 8 órakor a róm. kath. templomban, fél 9 órakor pedig a gör. kel. templomban ünnepélyes istentisztelet lesz.

Elmaradt közgyűlés. Vármegyénk tűzoltó-szövetségének közgyűlése, mely e hó 30-án Zeután folyt volna le, az elnök Schmausz Endre alispánnak meg nem jelenhetése miatt, bizonytalan időre elnapoltatott. Legvalószínűbb, hogy a közgyűlés vagy augusztus hó 20-án, vagy pedig szeptember hó 8-án lesz megtartva.

Juniálisok. A kellemetlen időjárás, mely az egész május havat szinte gyűlöletessé tette s juniust sem kímélte meg, ugyilátszik a helyieknek kedveért megemlegette magát s igazi nyári mezeiben fogadta a szombaton tartott első sikarai mulatságot. A nagyon szép szombat meglelt elegáns helybeli és vidéki közönség szép emlékekkel távozott el a sikerült mulatságról, mert a derek kerékpárosok szépen kitétek magukért. A legerdekesebb pontja volt kétségkívül a mulatságnak Fichtl Károly produkciói, melyeket magas és alacsony gipeken bamautas ügyességgel végzett s melyeket a közönség méltó elismerésével jutalmazott meg. A társasvácsora után a reggeli négy óráig tartó táncban mutatott be ügyességüket a kerékpárosok s a közönség a felkelő nap világanal távozott a kedélyes mulatságról. — Vasárnap a szerb polgári dalárda rendezte majálisát, a melyen óriási közönség gyűlt egyben. Persze nagyban hozzájárult a mulatság sikeréhez a vasárnapi nap és a kellemes nyári idő, a mely ellen amugyis a zöldbe szokott menekülni az ember. A már délután négy órakor megkezdett tánc az éjfél órák után ért véget. — Csak egy kellemetlenség kísérti az embert, ha ki megy a Sikarába és ez az, hogy a sikarai vendéglős élvezhetetlen italait és ételeit kénytelen igénybe venni s ez mindig megbosszulja magát a másnapi főfájással és gyomor-elrontással. A sikarai vendéglős ép az kinn a Sikarában, mint a Vadaszkúrt vendéglőse benn a városban.

Tisztelgés az új tanfelügyelőnél. A zombori kereskedelmi középiskola tanári-kara e hó 24-én, vasárnap d. e. teljes számban tisztelgett Griffl Nikáz vármegyei tanfelügyelőnél. A tanfelügyelő szívesen fogadta a tisztelőket s örömmel ígerte meg, hogy hivataloskodása közben egyik legszebb, de egyúttal legfontosabb feladatának fogja tekinteni a kereskedelmi iskola támogatását. — Ugyanezen a napon tisztelgett a tanfelügyelőnél a tanítók is, a kiket szintén biztosított jóakarattal és támogatással.

Törvényhatósági közgyűlés. Szabadka város törvényhatósága f. hó 26-án, kedden d. e. 9 órakor a „Pest város“-hoz címzett szálloda nagytermében rendezte közgyűlést tart.

Évzáró. Ugy az iparos, mint a kereskedő tanoncskólában az évről vizsgálatok az ipariskolai bizottság tagjai és az érdeklődő iparosok jelenlétében megtartatván. Bittermann Nándor ipariskolai bizottsági elnök e hó 24-én osztotta ki a kiváló tanulók jutalmazására rendelkezésére bocsátott jutalmakat. A Koczik-féle 2000 frtos alapítvány jövedelméből vett 20 drb aranyat a következő tanulók kapták meg: Bászler Péter 5 drb, Piávsits Milán 3 drb, Nagy Gyula 3 drb, Häusler János 3 drb, Dörfler Gyula 2 drb, Mattész Jakab 2 drb és Váczy András 2 drb. Schöffner József-féle 500 frtos alapítvány kamataiból: Pratzner Béla III-ik és Schwab II-ik osztályu tanulók részesültek 1—1 drb aranyban; ezenkívül Goldstein Nándor ur a legkiválóbb bádognanone jutalmazására 5 koronát adományozott, amelyet Tomasi III-ik osztályu tanulóny nyert el; Piszárovi ur pedig szorgalmas tanuló jutalmazására 1 koronát bocsátott rendelkezésre, amely Pecska Andor I. A) osztályu tanulóknak jutott. A jutalomkiosztása után Bittermann Nándor úgy a maga, mint az ipariskolai bizottság nevében is megköszönve a tantestületnek egész éven át kifejtett odaadó, buzgó működését, az ifjúságot pedig lelkesítő szavakban komoly munkára, szorgalomra, tisztességes magaviseleltre buzdított, az ünnepelel véget ért.

Egy szörnyű kövér kacsa. A Pesti Napló nagyszámú vidéki tudósítást közölt abból az alkalomból, hogy a polgári házasság a főrendiházban meg lett szavazva. Ezen tudósítások között olvastuk a következő városunkra vonatkozó — tudósítást is: „Zomborban határtalan örömet okozott a főrendiház szavazata. Amint a Zombori Hírlap óriási plakátjai tudatták a polgársággal az örömhírrel, rögtön nemzeti zászlókat tűtek a házakra. Este ezrekre menő tömeg vonult keresztül a városon fűgyűléssel és tűzoltó zenekarral, éltece a kormányt és a polgári házasságot. A Zombori Hírlap és a Bácska szerkesztői erkölgyüköröl beszédet intéztek a tündelő polgársághoz. A legelőkelőbb városi közgyűlésen Bilár Simon és Donoszlócs Vilmos dr. indítványozni fogják, hogy Wekerle miniszterelnököt Zombor város díszpolgárának válassza meg, Szojtkovits Keresztélyt és Radicsécs Sándort pedig, hogy gr. Csáky volt kultuszminiszternek jegyzőkönyvi köszönetet szavazzanak.“ Ugy látszik, az uborka-szezon közeledtével a kacsák is feltűnnek lassan lassan a láthatáron. Annyi tény, hogy Zombor közönségének legnagyobb része örül a polgári házasság megszavazásának, de hát a tudósítás egyéb részeiből természetesen egy szó sem igaz.

Uj lap. „Bácskaer Zeitung“ név alatt vasárnap-tól kezdve új német hetilap indul meg Schleifer Ignác kiadásában. Az új lap szerkesztője Hild Jakab. — A dologban az a sajnálatos, hogy az új lap német és nem magyar.

Ujtás a postán. A kereskedelemügyi magyar miniszter utasítása folytán, a temesvári magyar kir. posta- és távída igazgatóság meghagyta, hogy a zombori hivatalnál cenzurált leveleket, levelezőket, teletáviratokat levélvezetők, egész napon át, reggel 8-tól este 9-ig vételessen föl; déli 12-től 2-ig és este 6-tól 9-ig, a távída szolgálatot ellátó tisztviselő teljesíti ezen felvételt. Hogy az utalványok napi zárlata kellő pontossággal és biztonsággal legyen foganatosítható, egyben elrendeltetett, hogy a postautalványok és postatakarékpénztári be- és ki fizetések, csak d. e. 8—12-ig és d. u. csak 2—5-ig közzétessenek. Jelzett ujtás folyó hó 25-én, vagyis tegnap lépet életbe.

A Kossuth-szoborra. Kupuszina község képviselőtestülete a napokban tartott ülésén a Kossuth-szoborra 50 frtot szavazott meg. Levelezők azonban megjegyzik, hogy volt a képviselők között két gyászvitéz is, névszerint Sikora Agoston és Antalovits Mátyás községi virilisták, a kik egy fillért sem akartak megszavazni.

Juniális. A szabaddal delegyestület e hó 28-án Palicson juniális rendez. Kivonulás Palicsra a 2 óra 30 perckor induló vonattal.

Uj csatorna megépítésben. Említettük már, hogy a Ferenc csatorna torkolatát Tisza-Földváról egy mértőddel északra O Beese alá helyezik. Minthogy a földművelésügyi miniszterium ezen tervet jóváhagyta, valószínű, hogy a folyó évre előirányzott 200,000 forinttal már az idén megkezdik a munkálatokat. E tervvel kapcsolatban a Ferenc-csatorna társulat egy másik, nagyobb szabású tervet is dolgoztatott ki. E terv szerint egy új csatorna építne a Ferenc József-csatornához Kula körül kiágazva, a megye délnyugati részén át Vukovárig s itt a Dunába torkolna. A vállalat ezt a tervet is bemutatta már a földművelésügyi miniszteriumnak.

Szocialisták mozgalom Szabadkán. Szabadkán a múlt heten piros színű plakátokon a következő meghívó volt olvasható: Munkások figyeljete! A szabaddal általános munkások: ipari, mezői és kisiparosokat meghívják a Hungária szálló kerthelyiségében tartandó nyilvános gyűlésre. Saját érdekekben áll mentül tömegesebben megjelenni, mert ti vagytok hivatalos magatokon segíteni és másót ne várjatok semmit. Munkás, segíts magadon, az Isten is megsegít! Üdvözléssel az egybehívók. A nyilvános gyűlést azonban a rendőrség megakadályozta és azonnal letartóztatta Lajcsik Adam iparost, az ottani szocialisták vezérét, valamint Keresztes Ferenc, Margit József és Takács Péter munkásokat, a kik kihallgatásukkor kijelentették, hogy minden erejükkel küzdeni fognak a szocialis érdekekért.

Dalestély. A kulai dalárda 1894. évi június hó 28-án Kulán, a „Zöldkert“ nyári helyiségeiben tartja meg saját pénztára javára ez idei II. alapszabály szerinti 60 kr. Felülizetések közönettel lesznek elfogadva és birlapban nyugtatva. Kezdeté este 8 órakor. Kedvezőtlen idő esetén tánc a teremben. — Műsor: 1. Wimmer E. „Hazánk“. 2. Gaal Ferenc. „Eredeti magyar dalok“. 3. Mendelssohn B. „A vadászok bucsuja“. 4. Verdi. „Páris ifjai“. 5. Huber Károly. „Magyar egyveleg“.

Mérlegek az új pénz számára. Az adóhivatalokban az eddigi pénz-mérleget az öt és tíz filléresekre és koronákra nem használhatják. Ezért a pénzügyminiszter 246 tíz kilogramm mérésére alkalmas két karu új mérleget (Schaal-Balan-Waage) rendelt, amelyekkel legközelebb elhatározzák az összes adóhivatalokat.

Eljegyzés. Petrovits Vida kisasszonyt eljegyezte Jankovits Dusan Zomborból.

Sajtóper. A „Z. és V.“ szerkesztője sajtóper indított a Bácskaer Volksblatt szerkesztője, Oblát Károly ellen. A sajtóper megindítására az szolgálatot okot, hogy a Bácskaer Volksblatt mult vasárnapi száma „sértő gyanúsítással“ illetve a „Z. és V.“ szerkesztőjét.

Elfogott pénzhamisítók. A mohácsi esendő-örösrön Kardos esendőörörmesternél feljelentés tételével, hogy Babos János kölkedi lakos hamis bankjegyeket hoz forgalomba. Kardos örmester Babos bánánál a kutatást megtartotta, a mikor oly súlyos bizonyíték jutott kezébe, hogy Babost magával vitte Mohácsra, a mikor a pécsi esendőrszakasz parancsnokságot értesítette és onnan a nyomozás folytatására a szárnytól Körner Károly esendőörömfőhadnagy küldetett ki. Babos elmondta, hogy kik vannak beavatta a titkos társaságba Mohácsra és máshol. Az ő vallomása alapján kiterjesztették a vizsgálatot vármegyénk területére is. Körner főhadnagy ugyanis f. hó 20-án Baján Scheibner Gyula rendőrkapitánytól jelentkezett és rendőri engedélyt kért a nyomozás folytatására, a mikor Polyak (zsák) György bajai hentesnél 128 drb hamis egy forintost, egy 5 forintos bankjegy másolatát magyar és német szövegben, 4 drb bádognémet, ezek egyikén magyar és német szövegben 1 frtos másolata volt, többféle festéket, esetet, egy fényképezett 1000 frtosat, 1 és 5 frtos bankjegyek megfelelő papírszeleteket és egy másoló-gépet találtak. Eder Sándor bajai mézszáros lakásán egy kézi bórind és egy kis láda papirt 1 és 5 frtos nagyságra összevágyva, többféle festéket és egy gépet találtak. Polyak György és Eder Sándor letartóztatták. Minthogy Polyaknak ipja Beiszmann János mohácsi könyvkötő is itt volt és Polyak reá vallott, hogy ipja is be volt avatva a hamisításba, számokat adott hozzá, Beiszmann is letartóztatták és mindannyit Mohácsra szállították. F. hó 21-én az esti hajóval Polyakot visszahozták és Szeremlőre vitték, hol Nagy Molnár Ferenc földjén a zabvetésben megtalálták a másoló gépet, a háznál pedig az árnyékszékben a géphez szükséges lemezeket és festékeket, Szeremlőn letartóztatták Nagy Molnár Ferencet, ennek nejét, Pörköly Ferencet és Pióczás Tóth Jánost. A vizsgálatot a legnagyobb erélyvel folytatják.

Vadállatias férj. Sikár József topolyai lakos, ki embergyilkosság miatt már egy ízben 5 évet töltött Illaván, vadházasságban élt Babi Vera nevé asszonyával. Sikár azonban nagyon kegyetlenül bánt életetpárjával, miert is ő a napokban faképpel hagyta folyton házsároskodó férjét. E miatt meg Sikár annyira felbőszült, hogy éles baltával felfegyverkezve indult az asszony keresésére. Meg is találta s a gyilkos eszközzel úgy ütötte szegényt agyba-főbe, hogy vértől borultan összegyorgyott s állapota oly veszélyes, miként az orvos állítása szerint valószínűleg nem marad életben. Sikár fia mult évben egy férfit gyilkolt meg s az is rabságban van. Sikárt a esendőrség elfogta.

Rablóbanda Ujvidéken. Ujvidéken már hetek óta az a hír van elterjedve, hogy a városban egy valószínű rablóbanda működik. A rendőrséghez csakugyan 11 helyről érkezett feljelentés amiatt, hogy ismeretlen tettes járt náluk, sőt öz. Neumann futtaki utcai lakásáról 15 frt készpénzt s több ékszer tényleg el is loptak. Hosszas lesés után sikerült a rendőrségnek megcsinálni a tettest épen akkor, mikor Saaghy J. törvényszéki bíró lakásáról akart egyet mást elvinni. A tettes Mallet János péterváradit tüzér. — Pár nap múlva aztán még jobb fogást tett a rendőrség. Folyó hó 22-én ugyanis Opacsics szerb püspök rezidenciájába is beemarszolt egy a banda tagjai közül. Vidiczky protodiakonus meglátván őt, kérdezte, hogy mit keres? azt felelte, hogy levelet hozott a püspöknek. Vidiczky észrevehette magatartásából, hogy kivel van dolga, leszaladt rendőrré, de az illető is utána szaladt és elakart osonni, de a protodiakonus visszatartotta és átadta a rendőrségnek. E két elfogatt után nyomra jutván a rendőrség, jelenleg már hat tolvajt fogott el.

Művészet és irodalom.

A Pesti Hírlap. mely immár a 32-ik felévbe lép át július 1-ével, valóban nem szorul arra, hogy különösen ajánlatni kelljen a magyar újságolvasók-közönség figyelmébe. Mindenki tudja, hogy a megalkuvás-néklkü liberalizmus politikáját képviseli s évek óta folytatott küzdelmének nagy része van a szabadelvű egyházpolitikai reformok szönyegre hozatalában. S ha ma a demokratikus irány hívei jegyezhetnek föl sikereket a reakció rovására a Pesti Hírlap kétségbevonhatlanul sokkal járult alhoz. Nem is azért szólnak most ez első rangú és első tekintélyű napilapunkról, hanem hogy felhívjuk az olvasók-közönség figyelmét a Pesti Hírlap egy új nagy vívmányára. Ez a vívmány a Pesti Hírlap palotája, mely ott emelkedik Budapest egyik legszebb körútjának végén — váci-körút 78. szám alatt. Az új palotáról, mely a szép főváros egyik újabb ékessége, annak idején részletes leírás fogunk közölni. Levelek és előfizetések az új felvételt kezdve már ide lesznek címzendők. Az új felévben a lap ismét több érdekes közleményt ígér fonyás nevű munkatársai: Jókai és Mikszáth tollából, továbbá érdekes regények s végül — mint minden évben — az 1895. évre szóló nagy képes naptár teljesen díjazott. Az bizonyos, hogy a Pesti Hírlapnál többet egy más lap sem nyújt ma előfizetőinek s ezen bő és változatos tartalma dacára — naponként 32 oldal — előfizetési ára egy óra csak 1 frt 20 kr, negyedére 3 frt 50 kr, mely a Pesti Hírlap kiadóhivatalába (Budapest, váci-körút 78. sz.) küldendő. Mutatványt kívánatra öt napig ingyen küld a kiadóhivatal.

Kiss József hetilapja. A Hét-ről évek óta a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik a sajtó és a közönség egyaránt. Amióta a politikát is felvette körébe, a politikusok ép úgy foglalkoznak vele, mint foglalkoztak azelőtt a nők és az irodalom. Annyi ötletet egyik lap sem produkál, mint a Hét és íteleteiben egyik lap sem oly független, mérsékelt és mélyreható, mint ez. Egyes cikkei olykor hetekig forrongásban tartják az elméket és az olvasók hónapok mulatónál sem tudnak szabadulni egy-egy találó fejtegetés, kép vagy ötlet emléktől, melyet a Hét-ben olvastak. Ide s tova öt év óta áll fenn a Hét, egész írói generációt nevelt, új formákat teremtett, új olvasókört nevelt magának, folyton halad és folyton emelkedik. Pedig a Hét-nak sem azok az anyagi eszközök nem állanak rendelkezésére, melyely a nagy irodalmi részvénytársaságok rendelkeznek és közönség

dolgaiban is csak a legmaszkodhatik, aki meg tudásnak és a műveltség. A Hét olvasóinál fölül állbatatos ki is tart lap dícséretét, melyhez annyit tesztünk hozzá, jobban kitagulna, nagy veltség terjedését, a tené. Figyelmeztetjük a foglalt hirdetésére és ezt a páratlan lapot.

A vármegyei községi

A közgyűlés II. évi előadás az alkalmi megbirálva. 20—20 Haraszti Gyula szabaddal szeghi tanítók dolgozattai tanítónak dolgozattai. Jegyzőkönyvi elnök József és Odry Mari sz. A két pályadíjazott mely után Handelsman Szántó Edéné által pró. Nikáz, Nagel Sándor, M. A felolvasott dolgozattal felelt meg s tárgyakat natkozott. Didaktikai hozzájárulást szabaddal tárgyi hűség és alaki leírásrészt. A kitejelőző zott s ez alkalommal a les, hogy gyakorlati kétségkívül bevállalt anyagul hálatalan választás renciai körébe való. A ideális irányzat. Az a t adott egyes feleletek levezet, sohase ugyanazt a kerestülvivelben a a bármily tárgy előző önkifejtés módszerének tóknak a tárggyal össztulajdonképen a célhoz Nem csodálkozhatunk hosszadalmasabb vita a tanítót nem elégti ki a mily logikai simaság a mesterkedés van az a hiányzik a gyakorlati t

A III. közgyűlési zatot provokált s legsze nyert megoldást. A tétel „Mivel a polgári leány mellett oly fokú társadalmi nyújtanak, mely a jelen az iparos osztálynak is nyújta, nem rejte a gyermek erkölcsi és családi szempont alóbb néposztály leányának a nélkül, hogy vana tanának?“

E tételre beérkezett lat Böszits Miklós szabaddal után vágyóknak mindat dolgozattal emelte ki első mazta azt; míg Novoszel című jelgés dolgozattal a ban felolvasásra ajánlta.

Miként a tétel körül és kiváltképen a polgári osztályhoz való viszonyt nyeket kívánja megvilágítani. A pályanyertes dolgoz nek egy irányu, valamint zetet nyújtott. A celtudó hiányaival szemben meg sen csoportosította s az a sem a modern társadalmi posság elvei a szabadelvű de a mindennapi élet a alsó néposztály leányai veszélyes ezekre az a sik és általános nevelés szem ink ez időszert nyújtat nem is lépnek.

A másodszorban Nov társadalmi szempontból i tes nézetet konkludált. E sithetjük:

A polgári leányiskol szorosan vett szakiskolák legmagasabb névevelés közt, szakpályára készit iparos leánygyermeknevel lemmelem nem lehet. A polg inkbár az értelmes család gyermekei számára áll fen azt, ezekkel való buzamos néposztály gyermekeire s nézetnyilvánulás ezekéve kevesebb sikerrel a polgári s további szakpályára nem folytán családi viszonyok emancipálják magukat könt alól s lesznek hivatáskörű vagy önmagukkal hasonlat zettik mindennapiasságába. manyuk feleslegessé, sőt k

Az általános vitában Szántó Edéné, Bakody Mar nek alapján a következő u

A polgári iskola műve körülmények között félre veken alapszik, tanterve a a nevelést irányító szellemi alkalmazkodó s így az okta a földmives vagy iparos

A női felszégesség, mint pazarlás, fényűzés, nagyzás stb., ha ezek az iskolában

dolgaiban is csak a legintelligensebbek kicsi zömére támaszkodhatik, aki megérti, élvezi és akiben megvan a tudásnak és a műveltségnek az a fogékonysága, melyet a Hét olvasóinál föltételez. De ez a kis közönség azután állhatatosan ki is tart mellette és urbi et orbi hirdeti e lap dicséretét, melyhez mi a magunk részéről még csak annyit teszünk hozzá, hogy vajha ez a kis kör minél jobban kitágulna, nagyobbodnék, mert ez a magyar műveltség terjedését, az értelmi niveau emelkedését jelentené. Figyelmeztetjük olvasóinkat a Hét mai számunkban foglalt hirdetésére és melegen ajánljuk rokonszenvébe ezt a páratlan lapot.

A vármegyei községi tanító-egyesület közgyűléséről.

(Vége.)
A közgyűlés II. ezen című tételére: „Két gyakorlati előadás az alkotmánytanból“ — 5 dolgozat lett megírva. 20—20 drb koronával pályadíjnyertessé Haraszti Gyula szabadkai és Gubicza Kálmán monostorszeghi tanítók dolgozatai válltak be, míg Novoszel zentai tanítónak dolgozata e tételnél is dicséretet nyert. Jegyzőkönyvi elismerésben részesültek Mamuzsits József és Odry Mari szabadkai tanítók dolgozatai.

A két pályadíjazott munkát szerzőik felolvasták, mely után Handelsmann Antal, Jakobcsics János és Szántó Edéné által proponált vitában résztvettek: Gräff Nikáz, Nagel Sándor, Molnár Ferenc és Novoszel János. A felolvasott dolgozatok egy-egy mintaelőadásnak feleltek meg s tárgyuk a népiskola VI ki osztályára vonatkozott. Didaktikai szempontból mind a két munka hozzáférhetetlen szabotossággal volt kidolgozva; inkább tárgyi hüség és alaki beosztás ellen irányult a felszólalók észrevétele. A kifejtődött vita apró részletekre szorított s ez alkalommal újabb meggyőződhetett a közgyűlés, hogy gyakorlati mintaelőadásoknak papírral telt kétségkívül beválhat közgyűlési dolgozatnak, de vitanyagul hálatalan választás — s inkább a köri konferenciák körébe való. A mintaleckék tervezete ugyanis ideális irányzat. Az a tanmenet, mit a feltett kérdésekre adott egyes feleletekben, így tervezetben — a tanító levezet, sohasem ugyanaz azzal, a mit tényleg a gyakorlati keresztülvitelben a tanítókkal elérhet, mert legyen az bármily tárgy előadás is, az elemi népiskolában az önkifejtés módszerének kell érvényesülnie s így a tanítóknak a tárggyal összefüggő ismeretkora szabja meg tulajdonképpen a célhozvezető egész tanmeneti irányt. Nem csodálkozhatunk tehát, ha e tárgynál kellett volna hosszadalmasabb vita állt be s ha egy-egy praktikus tanítót nem elégti ki a tervezett mintalecke, mert bármily logikai simaság vonuljon is végig azon, bizonyos mesterkedés van az eljárásban, melyből kétségkívül hiányzik a gyakorlati tükély.

A III. közgyűlési dolgozat elvi jelentőségű határozatot provokált s legszebb lefolyású hozzászólásokban nyert megoldást. A tétel teljes körülírása következő: „Mivel a polgári leányiskolák jelenlegi szervezetük mellett oly foku társadalmi és tudományos műveltséget nyújtanak, mely a jelenlegi földmives és sok esetben az iparos osztálynak is műveltségi fokát messze túlszárnyalja, nem rejte veszélyt magában legalább egyelőre erkölcsi és családi szempontból az a körülmény, ha az alsóbb néposztály leányai polgári iskolai kiképzést nyernek a nélkül, hogy valamely szakpályára lépni öhajtanának?“

E tételre beérkezett 5 dolgozat; az általános bírálat Bózsits Miklós szabadkai tanítónak — „Boldog idők után vágyódnak mindannyian“ — tartalmas jellegű dolgozatát emelte ki elsőnek s 40 drb koronával jutalmazta azt; míg Novoszel János „Tanítsatok az életnek“ című jellegű dolgozatát kintintéssel bírálta s 20 drb sorban felolvasásra ajánlta.

Miként a tétel körülírásából látjuk, a kitűzött kérdés kiváltságosan a polgári leányiskoláknak az alsó néposztályhoz való viszonyát és az abból folyó következményeket kívánja megvilágítani.

A pályanyertes dolgozat felolvasása a közgyűlésnek úgy irányta, valamint tartalmánál fogva is igazi élvezetet nyújtott. A céltudatos növevelés előnyeit annak hiányaival szemben meggyőző érvek kapcsán szellemesen csoportosította s azon végeredményre vezetett, hogy sem a modern társadalmi túlzó eszmék, sem a vaskalaposág elvei a növevelésben irányadók nem lehetnek, de a mindennapi élet által megkövetelt ismereteket az alsó néposztály leányai se nélkülözhetik s így korántse veszélyes ezekre az a soknak látszó anyag, mit képzés és általános nevelés szempontjából polgári leányiskoláink ez időszerűt nyújtanak; ha mindjárt szakpályára nem is lépnek.

A másodsorban Novoszel által felolvasott dolgozat társadalmi szempontból bírálta meg a kérdést s ellentétes nézetet konkludált. Elveit a következőkben összehajlítjuk:

A polgári leányiskola mai szervezetében — a szorosán vett szakiskolákon kívül — ez időszerűt a legmagasabb növevelési intézet; általános ismereteket közöl, szakpályára készít elő s így a földmives és kisiparos leánygyermekének szükségére, hivatására figyelemmel nem lehet. A polgári iskola jelen szervezetében inkább az értelmes családok s hivatalosztály leánygyermekének számára áll fenn, tulnyomóan ezek látogatják azt, ezekkel való buzamos érintkezés fokozatosan hat a néposztály gyermekeire is. Beszédmodor, ruházkodás, nézetnyilvánulás ezekével azonosodik s a mikor többkevesebb sikerrel a polgári iskolák osztályait bevezetik s további szakpályára nem mennek, átalakult életnézetük folytán családi viszonyukba be nem illenek s vagy emancipálják magukat környezetük egyszerűbb felfogása alól s lesznek hivatáskörüket megvető női proletárokká, vagy önmagukkal hasonlanak meg s visszaesnek környezetük mindennapiasságába, — tehát polgári iskolai tanulmányuk feleslegessé, sőt károsává válhat.

Az általános vitában résztvettek: Nagel Sándor, Szántó Edéné, Bakody Márton, Budanovits Antal, melynek alapján a következő nézet jutott érvényre:

A polgári iskola művelő hatása soba és semmiféle körülmények között félre nem ismerhető paedagogiai elveken alapszik, tanterve a női képzés szolgálatában áll, a nevelést irányító szellem a tanulók életviszonyaihoz alkalmazkodó s így az oktatás káros vagy rontó hatással a földmives vagy iparos szülő gyermekeire se lehet.

A női felszegezés, minő: a hüség, könnyelműség, pazarlás, fényűzés, nagyzás, alakoskodás, munkátlanság, stb., ha ezek az iskolában jelentkeznek, azt az általános

nevelési rendszer inkább megbénítja, semmint növesztí: a családi fegyelm hiánya, vagy a környezeti ingeretek hatása mellett később beálló visszaeséseket pedig az iskolát vádolni nem igazságos.

A teljesen szervezett VI. elemi osztály az ismétlődő tanfolyamok kiegészítése mellett legtermészetesebben felelne meg a földmives és kisiparos leánygyermekének igényeinek, miért is határozatlan kimondta a közgyűlés, hogy: „A felszegezés növevelés megállítás mellett a földmives és iparos osztály társadalmi helyzetének megfelelő növevelés csak akkor válik általánossá, ha mindenütt, tekintet nélkül a polgári leányiskolák létezésére vagy nem létezésére, a közoktatási kormány kívánalmára szerint a teljes VI. osztály elemi népiskola fölláttatik, és a törvény kívánta ismétlődő tanfolyamokkal kibővíttetik.“

A közgyűlés ezen határozatával teljesen dokumentálta a helyzetet! A leányoktatás sürgető kérdése között ugyanis nem az a legégetőbb, hogy nálunk vagy az ország más megyében is csak szörványosan fennálló leány polgári iskolák mennyiből rontják el (?) a földmives vagy iparos osztályból bekerült csekély számú tanuló, mint inkább azon kérdésnek megoldása, mely a hat osztály elemi tanfolyamnak szervezetenlenségére és az ismétlődő iskola teljes hiánya miatt az általános növevelés kiszámíthatlan kárára tényleg fennáll.

A közgyűlési tétel letárgyalása után az apatini, az újvidéki, a szabadkai és zentai köröknek, egy a központi választmányuk lényegében azonos indítványa alapján a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel nagys. Czirfusz Ferenc kir. tanácsos s tanfelügyelőnek emlékére kultur alapítvány létesítését határozta el s a következő módokat állapította meg:

1. Az alapítvány „Czirfusz alapítványának“ — nak hívassék.

2. Az alapot a megyei községi tanító-egyesület központi választmánya kezelje.

3. Az alapítvány kamataiból valamely megyékbéli tanítónak közép, esetleg felsőbb iskolát látogató szorgalmas és jómagaveletű fia segélyeztessék.

4. Az ösztöndíjazandót, illetve ösztöndíjazandókat hármas kijelölés alapján nagys. Czirfusz Ferenc ur választja ki; mikor pedig ennek gyakorlata természetesen megszűnik, az adományozási jogot a választmány gyakorolja.

5. Az alaplétesítése céljából az egyesület gyűjtést rendez és ennek mielőbbi eszközlése a központi választmánya bízatik.

Nevezetes határozatot hozott a közgyűlés még az 1876. évi millenniumi ünnepélyben való részvétele tárgyában; — 1000 koronát szavazott meg alkalmi évkönyvének kiállítására s hogy a tanító-egyesületnek a hazai népoktatás fejlesztésében elért eredményei a laikus közönséget is érdeklődő alakban a kiállításban érzékelhetőleg bemutatassék, 22 pontban megállapította a képletes csoportosítást s elhatározta, hogy az országos tanügyi kiállítási bizottságnak megnyert hozzájárulása után a központi által végleg precisirandó javaslatot hasonló eljárás, illetve a kiállításban való egyöntetű részvétel céljából az ország többi megyei tanító-egyesületének is megküldi.

Egyéb határozatait a következőkben csoportosítottuk:

a) Tudomásul vette a Nyitra megyei tanító-egyesületnek a tanítók ellen támasztott fegyelmi eljárás alkalmával a tanító-egyesület kebeléből kiküldendő 2—2 bizalmi férfi jogkörének megállapítása tárgyában a magas kultuszminiszteriumhoz intézett feliratát.

b) A joggyakorlat alapján kimondotta a tanítói földek után fizetést s rendezte a tanítót terhelő egyenértéki illetmény további fizetése ellen intézendő jogorvoslatot.

c) Az ugyanezen sürgősségi indítványoknak soron kívüli eltárgyalása, valamint a tagsági díjaknak a köri pénztárak részére 40%-ban megosztása, továbbá az évkönyveknek évről-évre szóló kiadása tárgyában beadott indítványokat a közgyűlés általános többséggel mellőzte s az alapszabályban e kérdésekben fennálló intézkedéseit érvényben hagyta.

d) A megejtett számvizsgálat alapján készpénzt 800 frt 18 krban, jövő évi költségvetési bruttó állagát 1412 frt 48 krban, kiadását 630 frtban s így pénzfölöslegét 782 frt 48 krban állapította meg.

e) A jövő évi közgyűlés helyéül Baja városát jelölte ki.

f) Az 1895. évi közgyűlés teteleire 200 drb korona pályadíjat irányzott elő. Egy szabadon választandó versenytételen kívül a következő kérdéseket jelölte ki a közgyűlés:

a) „Miként szervezendő át a gazdasággal foglalkozó vidékeken az ismétlődő iskola, hogy az céljának épen úgy megfeleljen, mint az ipariskola?“

b) „Mi módon lehetne az ismétlődő iskolában a leányokat a háztartás egyes ágaiba bevezetni?“

c) „Az évről-évre iskolai ünnepélyek paedagogiai és társadalmi méltatása.“

Végül a tisztújítás megejtése után (I. évi lapunk 41. számát) lelkes eljenzés között jegyzőkönyvi közönetet szavazott a közgyűlés Zenta képviselőtestületének és a közgyűlést vezető elnökének, Czebe Győző polgári iskolai igazgatónak. A tartalmas és igen szép lefolyású közgyűlést az elnök esti 1/8 órákor zárta be.

Nyilt kérdés

Bács-Bodrogh vármegye történetirőihöz.

Bulkesz községben mozgalom indult meg az iránt, hogy a millennium alkalmából a község magyarosítása megcsunya nevé. A bulkesziek mind lelkes hívei az eszmének. Tekintettel azonban arra, hogy a mozgalom vezetőinek intenciója az, mikép az új név a község multjának is megfelelő, de meg egyuttal jó magyar hangzású is legyen, több bulkeszi ez uton felkéri vármegyénk történetirőit, hogy e tárgyban a lapok útján nyilatkoznai sziveskedjenek.

Több bulkeszi.

A hesszeni légy.

Imminens veszély fenyeget bennünket bácskai gazdák! Buzatermelésünket ismét egy veszedelmes ellenség fenyegeti, a hesszeni légy (cecidomya

destructor). Igaz, hogy ezidőszerűleg még csak itt-ott konstatáltuk jelenlétét, de résen kell lennünk, hogy közös akarattal, közös védekezéssel elejét vegyük annak a nagy csapásnak, mely esetleg jövő termésünket érheti.

Az alföldi megyékből hangos panaszok hallhatók, hogy e kozmopolita légy már eddig is óriási károkat tett s ha a védekezéstről komolyan már eleve nem gondoskodunk, úgy lehet, hogy jövőre nem aratunk.

Szükségesnek látom tehát, hogy megismeressem azon módokat és eszközöket, melyek e légy által okozott károk elleni védekezésre előtünk ismeretesek s hatásosaknak bizonyultak.

A hesszeni légy pusztításai nem ismeretlenek előttünk, de kártételeit eddig mindig másnak tudtuk be. Hazánkban 1833-ban pusztított először, de az általa okozott károk oly jelentéktelenek voltak, hogy az ellene való védekezés úgyszólván nem is vált szükségessé.

A hesszeni légynek évenként két ivadéka van. Az egyik az őszi julius vagy augusztus hónapban fejlődik ki légygyé s ellepven az ősziet, főleg pedig a buzavetéseket, petéit annak leveleire tojja. A fehér kukacok kiképzés, 8—10 nap, a szár és a levél közötti hüvelybe vándorolnak, hogy ott romboló munkájukat megkezdjék. Eleinte kiálló nyulványaikkal, majd később csonka csápjaikkal, mint szívó szervekkel, megsértik a szár szövétét és nedvét kiszívják. A zsenge növényzet emiatt elsárgul, elfonnyad s nem ritkán kivész. A hideg idő beálltával a kukac bebábozza magát s így tel el.

Tavasszal április végén vagy május elején kiszáll belőle a kis legyecke. Ez a tavaszi generatio. Alig hagyta el a kis legyecke takaróját, máris párzik s elkezdli a peterakást. Ha az idő kedvező, akkor a petékből az álcá már négy nap mulva kibúvik s a levél hüvelyébe vándorol. Az őszi vetéseknél ilyenkor a kukacok a szárnak a földtől számított első vagy második hüvelyében elősködnek, a tavasziaknál ellenben a gyökér felett telepednek le. A tavaszi ivadék nem képes oly pusztítást tenni, mint az őszi, mert a megerősödött növényzetet a kukacok már nem képesek teljesen elpusztítani. A szár tovább nő ugyan, de a kalász vagy egészen üres marad, vagy pedig csak félig fejlődik ki. A szár sejtjei a szivás következtében a bütök tájékán elhalnak s ha az ily vetést egy kis szél, vagy zápor éri, a szár letörik és az egész tábla úgy néz ki, mintha valaki meggázolta volna.

Röviden ismertetvén a hesszeni légy fejlődését és életmódját, az alábbiakban el fogom mondani, miként lehet ellene védekezni.

Tekintve azt, hogy a hesszeni légy főleg a zsenge őszi vetésekben tesz nagy kárt, indokolt lesz az őszietek későn, októberben, vetni el, mert amire a vetés kikel, akkor már a legyek is elpusztultak és vetésünk nem rakhatjuk le petéiket. Ily eljárás mellett vetéseinket őszre a légytől megóvhatjuk. Hogy a siker azonban teljes legyen, tanácsos lesz az oly helyen, hol a hesszeni légy pusztított, mindjárt az aratás után néhány keskeny pásztányi búzát vetni, hogy a légynek legyen hóvá petéit lerakni. Ezt a vetést ősz vége felé mélyen leszántjuk. A leszántott álcák a föld alól többé élő nem kerülhetnek, mert ott nem képesek kifejlődni.

A nyári nemzedékét a tarló legetése, vagy az aratás utáni mély szántással is sikeresen lehet irtani, de csak akkor, ha a légy báltakarójából még ki nem kelt. Ezen eljárásnál a földolag az, hogy minél magasabb tarlót hagyjunk, mert tudjuk, hogy a kukac, illetve báb az alsó csomókon van.

Azon praeventiv módok közül, melyekkel a hesszeni légy pusztításait mérsekélhetjük, még csak a következők érdemelnek figyelmet. Ha az őszi vetéseken a légy álcája kikélt, némelyek a vetésnek oltott, vagy oltatlan mézsporrall való behintését ajánlják. A behintést este, vagy korán reggel kell eszközölni, midőn a harmat még fel nem szikkadt. Mások ismét a hengerezést állítják hasznosnak, mert ha a vetést nehéz hengerrel megjárjuk, a henger súlya alatt a kukacok, vagy a báltokok egy számbavehető része összenyomatik. Mindkét eljárásnak kétségkívül meg lesz a foganata, de alig merjük hinni, hogy ezek a radikális irtások közé tartoznának.

Az erősen megtámadott vetéseket legcélszerűbb lesz tehát kora tavasszal mélyen alszántani, mert ezáltal nemcsak a légy bájait semmisítjük meg, hanem földünket még más növények elvetése által ki is használhatjuk.

Az említett övrendszabályok és irtási módok azonban csak az esetben biztatnak sikerrel, ha azokat mindnyájan egyértelműleg foganatosítjuk. Legyünk tehát azon, hogy ezek végrehajtása már a küszöbön levő aratás után széles e megyében lelkiismeretesen eszközöltessék.

Zombor, 1894. június 21-én.

Halász Gyula,
gazd. titkár.

Naptár.
Junius.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
26 Kedd	János és Pál	János és Pál	14 Elisens p.
27 Szer.	László kir.	László	15 Amos p.
28 Csüt.	Leo h. p.	Arszl. Józ.	16 Tychon
29 Pént.	Péter és Pál	Péter és Pál	17 Manó

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ.
köz- és váltó-ügyvéd
Laptulajdonos és kiadó:
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Rothbauer Adolf
szitaszövő és szőrfonó üzlete
ZOMBORBAN,
malom-utca 192-ik szám alatt

Raktáron tart legjobb minőségű s valódi lószőrt ágybetétnek, a legulányosabb árak mellett.
I. rendű fehér lószőr kilója . . . 2 frt — kr.
I. rendű fekete lószőr kilója . . . 1 frt 80 kr.
II. rendű fekete lószőr kilója . . . 1 frt 40 kr.
III. rendű fekete lószőr kilója . . . 1 frt — kr.
IV. rendű fekete lószőr kilója . . . — frt 50 kr.
Természetes fehér színű vonószőr csomagja 20 kr.
Vidéki megrendelések pontosan eszközöltenek.

3637. szám.
kig. 1894.

Pályázat.

Ó-Becse községében rendszeresített levéltárnoki állásra pályázatot nyitok.
Évi fizetése 450 frt, jegyzői oklevéllel pályázónak előny biztosított.
A pályázati kérvények alulírottánál folyó évi július hó 15-ig nyújthatók be.
Ó-Becse, 1894. évi június hó 13-án.

GOMBOS BÉLA,
főszolgabíró.

MAGYARORSZÁG.

TELJESEN FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.
Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **HOLLÓ LAJOS** dr., orsz. képviselő.
REGGEL az ország legtávolabb eső részeiben is már az olvasó kezeiben van.

A Magyarország politikai, közgazdasági és társadalmi tudósításait az összes lapokat megelőzi.
A Magyarországból a közönség már kora reggel olvashatja az országgyűlés tárgyalásait kimerítő alakban, az aznap összes küll- és belföldi eseményeket, kimerítő társadalmi tudósításokat stb. stb.

A Magyarország eddig is tanjelét adta, hogy férfias bátorsággal küzd az ország függetlenségéért és önállóságáért, és szembeszáll minden korrupcióval és közéleti tüneményekkel minden visszaéléstől megtisztítani törekszik.

A Magyarország független minden hatalomtól, minden magánérdektől, senkinek alárendelve nincs, s így álláspontját nyilant és egyenesen mondhatja ki bárkivel szemben.

A Magyarország ezen törekvéseiben a közönség részéről már eddig is nagy támogatásban részesül s így mint a nyilvánosság és a közérdek organuma folytonosan fejlődve és megerősödve áll jövőben is a közönség szolgálatára.

A Magyarország előfizetési ára:

Szerkesztőség VIII. ker. Pbg Sándor-utca 2. sz.	Egész évre	14 frt — kr.	Kiadóhivatal: IV. ker. Rostély-utca 2. sz.
	Félévre	7 frt — kr.	
	Negyedévre	3 frt 50 kr.	
	Egy hónapra	1 frt 20 kr.	

2835. szám.
kig. 1894.

Arlejtési hirdetmény.

Topolya község elüljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Bács-Bodrogh vármegye tekintetes törvényhatósági bizottságának 1095 közgy. 1893. számú határozatával jóváhagyott községi vagóhíd felépítésének arlejtése folyó évi július hó 20-án d. e. 10 órákor a község házában 4792 frt 68 kr o. é., szóval négyezerhatszázkilencvenkét forint 68 kr kikialtási ár mellett fog megtartani.

Arlejtési szándékozók kötelesek az arlejtés megkezdése előtt a kikialtási ár 10% át, vagyis 479 frt 27 kr-t a kikialtást megbízott kezeibe készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

Az arlejtési feltételek, úgy a tervezet és költségvetés a rendes hivatalos órák alatt a jegyzői irodában megtekinthetők.

Topolyán, 1894. évi június hó 23-án.

Jedlicska Mihály, jegyző. 3-1
Fekete István, bírő.

V-ik ÉVFOLYAM.

A HÉT

V-ik ÉVFOLYAM.

POLITIKAI ÉS IRODALMI KÖZLÖNY.

Szerkeszti és kiadja: **KISS JÓZSEF.**

Azok a gyönyörűen nyomtatott kötetek, melyek A HÉT-ből eddig megjelentek, szám szerint IX-en, fényes tanúságot tehetnek a magyar izlésről és magyar szellemről. Ha nyugot európai ember, angol vagy francia olvashatna, meglepetten kiáltana fel: „Hisz ezek is ott vannak már, ahol mi; nincs különös okunk a mi eszünkkel kéréstünk. Lám a Tzigánok országában nemcsak begedűn tudnak muzsikálni, de egyebekhez is értenek.” Fajdalom, az angolok és franciák, akik nagyon sokan vannak, nem olvassák a mi lapunkat. Annál inkább kötelessége szűkebb körű intelligenciáknak, hogy tudomást vegyen A HÉT-ről, mely évek óta a maga előkelő művészi formájában, a pártok fölött álló objektivitással hozzászól közéletünk minden kérdéséhez és a változó idők és áramlatok hangulatainak hűséges visszatükrözője.

Politika, társadalmi problémák és jelenségek, irodalmi kritika, színház, művészet, szépirodalom és mindaz, ami a modern ember szellemét betölti és idegeit izgatja, érdekes foglalatját képezi ezen lapoknak; írói a régebbi és legfiatalabb generáció színejavából valók és aktualitás tekintetében A HÉT a maga nemében páratlanul áll a kontinens összes hetilapjai közt.

A HÉT hetenként egyszer, vasárnap jelenik meg díszes borítékban, borítékán fényes kivitelű arcképekkel, leginkább olyanokkal, melyeket a hét eseményei fölszínre vetettek.

A HÉT előfizetési ára egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Mutatványokat ingyen és bérmentve küld.

A HÉT szerkesztősége és kiadóhivatala,

Budapest, VII., Erzsébet-kürtút 6. sz.

Alkalmi vásárlás.
GRÜNWALD J. C.

női és uri divat-raktárában
(Zombor, a korzón)

most alkalom nyílik ezer meg ezerféle cikk olcsó bevásárlására. 4-3

Különös figyelembe ajánlom:

- 6000 m. selyem, céna és mosó eszike á 3-4-5-10 kr, legszelebb . . . 28-45 kr.
- 5000 m. selyem vagy bársony szalag . . . 5-35 kr.
- 5000 m. paszomán díszek és vászon himézsek minden színben . . . 6-25 kr.
- 170 pár céna keztyű fekete vagy színes . . . 15 kr.
- 85 pár selyem keztyű fekete vagy színes . . . 40 és 50 kr.
- 830 pár női vagy uri barisnya . . . 35, 25 és 15 kr.
- 210 drb derékfűző (Mieder) csak 1 frt 70 kr, 1 frt 30 kr és 85 kr.
- 56 tucat vászon zsebkendő 2 frt, gyermek vászon zsebkendő . . . 85 és 60 kr.
- 120 drb uri kalap 1 frt 50 kr, 1 frt, 75 kr, gyermek kalap . . . 35 és 15 kr.
- 286 drb uri ing 1 frt 10 kr, 1 frt 40 kr, legfinomabb . . . 1 frt 85 kr.
- 100 tucat uri gallér minden fazonban . . . 1 frt 85 kr.
- 700 drb nyakkendő 25, 20 és 30 kr, legfinomabb . . . 60 kr.

Gyermekjáték, szappan, illatszert, zsebkések, kefék, pipák, pénz- vagy szivartárcák, kosarak, kötőfonalak és diszárúk bevásárlása gyári árak mellett.

866. szám.
kig. 1894.

Pályázati hirdetmény.

Mosorin községében egy községi gyalogrendőri állásra pályázat hirdettetik, mely után évi 200 frt fizetés jár és amelyre azok pályázhatnak, akik 24-ik életévüket betöltötték, a 60-ikat pedig el nem érték, feddhetlen magaviseletűek, egészségesek, irni és olvasni tudnak és a magyar nyelven kívül a szerb nyelvet is beszélik.
A folyamodványok, érintett feltételeket igazoló okmányokkal felszerelve, alulírott községi elüljáróságnál folyó évi július hó 20-ig nyújthatók be.
A volt katona egyének előnyben részesülnek.
Mosorinban, 1894. évi június hó 20-án.

Eremics Milán, jegyző. 3-1
Bedóv Milán, bírő.

Bérbeadó magtár.

Eötvös József-köruton 55. sz. a. levő, kk. Birvolszky György és Péter tulajdonát képező magtár f. évi július hó 1-től bérbeadó. Bővebb felvilágosítással szolgál **Zákó Milán** országgyűlési képviselő.

1537. szám.
kig. 1894.

Arlejtési hirdetmény.

Törvényhatóságilag jóváhagyott képviselőtestületi határozat alapján közhírré tétetik, hogy Baracska községében és jegyzői lakán eszközözendő átalakításokra és illetve újításokra 1249 frt 98 kr kikialtási ár mellett 1894. évi július hó 1-én reggel 8 órákor a község házában arlejtés fog tartatni, melyre vállalkozni óhajtok azzal hivatnak meg, hogy az erre vonatkozó tervezetek és feltételek a községi jegyzői irodában megtekinthetők. Arlejtészek tartoznak a kikialtási ár 10%-át az elüljáróságnál előre lefizetni.

Baracsán, 1894. évi június hó 19-én.

Muró Ambrus, jegyző. 2-1
Szűcs András, bírő.

Zombor, Bittermann Nándor könyv- és könyvendéjából.

3897. szám.
1894.

Pályázati hirdetmény.

Feketehegy községben lemondás folytán üresedésbe jött községi irnoki állásnak választás utján leendő beöltése céljából pályázat hirdettetik.

Ezen állás javadalmazása 300 frt.
Felhívtnak a pályázni szándékozók, hogy sajátkezűleg irt pályázati kérvényüket Bács-Bodrogh megye törvényhatósági bizottsága által 6/1887. sz. a. alkotott szabályrendelet értelmében és erkölcsi bizonylattal is felszerelve hozzám f. évi július hó 10-ig annyival inkább nyujtsák be, mivel a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Topolya, 1894. évi június hó 13-án.

Császár Péter, főszolgabíró.

3-3
3529. szám.
kig. 1894.

PÁLYAZAT.

Bács Bodrogh megye ó-becsei járás Turia községben megürült községi orvosi állásra pályázatot nyitok.

Ezen állás évi javadalmazása, ha orvos tudat tölti be, 800 frt készpénz fizetés és 200 frt lakpénz, ha sebész tölti be azt, csak 600 frt, lakber nélkül.

Jogositva lesz kézi gyógytár tartására. Látogatási díj éjjel 40 kr, nappal 20 kr.

Kik ezen állást elnyerni óhajtnak, okmányaikkal felszerelt kérvényüket folyó évi július hó 25-ig hozzám nyujtsák be.

Mint hogy a lakosság nyelve szerb, megkívántatik, hogy pályázó ezen nyelv szóban tudását igazolja.

Ó-Becse, 1894. évi június hó 13-án.

Gombos Béla, főszolgabíró.

Eszenciákat

Hiváló eredményért kezeskedek. Árlapot bérmentve küldök.

Pollák Károly Fülöp
eszenciák-különlegességek gyára

PRÁGA. 50-50
Megbízható ügynökök kerestetnek.

1004. sz. 1894.

Pályázati hirdetmény.

Sándor községében lemondás folytán üresedésbe jött gyalogrendőri állásra pályázat nyittatik.

Felhívtnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, miként előéletüket, életkorukat és katonai kötelezettségüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket a községi elüljárósághoz f. évi július hó 1-ig annál is inkább nyujtsák be, mert ellenesetben kérvényeik figyelembe vétetni nem fognak.

A csendőrségnél szolgált egyének előnyben részesülnek. A rendőri évi fizetése 300 frt. A szabályrendeletben előirt ruházatot a megválasztott sajátjából tartozik beszerezni.

A fegyverzetet és egyéb felszerelést a község adja.
Sándor, 1894. évi június hó 18-án.

Pálics Antal, jegyző. 2-2
Pility Milán, bírő.

XVII. évfolyam

ELŐFIZETÉS
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft.
A lap szellemi és anyagi előnyökkel rendelkezőknek a laptulajdonosnádendők.

Egyes szám ára 10

Előfizetés

A külsőben álló tiszteletteljesen és bizalmas barátaihoz, méltóztassák megajánlani, hogy a lap ne álljon be.

Mint eddig, úgy e reklámtól s öndicséretől lapunk a világ eseményeinek kedni fog a fővárosi sajtóakarunk lenni a központi törekvése a vidéki sajtóábrándok országába tartani, hol bizony a vidéki lapban részesül: de azt is — mely tulajdonképeni újságnak — a megyei érdekek támogatása, eddig úgy ezentul is leteíteni kötelességünket hogy senki által tul ne

Hiven lapunk megyei közérdeket tűzi el a téren fogunk maradni nem akarjuk felvenni a városi sajtóval.

Az elsőhöz erőteljesebben utóbbi átengedjük az első sorban nem a nehanem az országos kérdéseket — nem mint a fővárosi — a megyei és városi közérdeke a fővárosi újságok — a kik azt hiszik, hogy és városainak olyan elhelyezkedésüknek megbeszélés — azokat kérjük, támogassék mely itt a journalistikára eszközeivel fogja megyei szolgálni.

A „Bácska“ előfizetés helyben házhoz hozható postán.

Egész évre . . .
Fél évre . . .
Negyed évre . . .

A „BÁCSKA“

Te vagy a magas mező, Mikor már azt hiszem, Mikor már enyémnek Erőtlenül akkor hulló

Piros rózsá vagy te, Mikor már csókolnak, Mikor kőbe ringat az Akkor szarít fel a nap

A KÁP

Valahol a város legesélyese polyban egy piszkos szűk utcán hogy szinte megretten tőle a siet onnan minielelőbb kimegy utcában vagyon im egy végtelen ablaka van s faláról meglat. Ebben a kis sárga háznál Jorghun, a faradt Ali — egyetlen kedvesével Laleval.

Ali Jorghun szegény ember mert nincs nálaál hívségese és e nyomorúságos földön. Ezen tana el egy mosdást sem, nem hoz, meg nem enné a sertésbűtöt sem — még ha azt a Gjtwerdschin-mecsetet is adja e pillanatban zengi estimájában. Kórán szenteséges könyvének Zeng az ének, a szent hangor bor hívők leborulnak vala Istjesztve karjaikat Mekka felé